

Toelichting

Een algeheel verbod is geen oplossing voor de problematiek rond lachgas

14 Juni 2020

Toelichting op de reactie van BVLL op wetsvoorstel Staatssecretaris VWS & Minister JenV, van 12 Juni

De BVLL, de branchevereniging van verantwoordelijke lachgas leveranciers, juicht het toe dat de wetgever met concrete maatregelen komt om de brede beschikbaarheid van lachgas als roesmiddel terug te dringen en daarmee het ongebreidelde, ongecontroleerde aanbod en gebruik van lachgas, voor recreatieve doeleinden, te beperken. Het wetsvoorstel dat afgelopen vrijdag, 12 juni, is gepresenteerd, biedt volgens de BVLL geen adequate oplossing voor de ontstane problematiek rond lachgas.

Aanleiding

Het besluit is gebaseerd op de risicobeoordeling van het CAM¹. De staatssecretaris van VWS stelt aan de hand van dit rapport dat eenmalig gebruik al tot ernstige neurologische gezondheidsschade kan leiden. De BVLL deelt deze stelling niet.² Het CAM rapport geeft aan dat het risico van het gebruik van lachgas voor de gezondheid van een individu niet heel groot is. Bij recreatief gebruik zijn de risico's beperkt. Daarnaast zijn er ten opzichte van andere drugs relatief weinig incidenten.³

Het risico voor de volksgezondheid in het algemeen is matig tot groot, gezien het grote aanbod en de makkelijke beschikbaarheid voor jongeren, met name voor risicogroepen met een laag functioneel vitamine B12 niveau. Daarnaast ontbreekt het aan heldere informatie over gezondheidsrisico's voor gebruikers.⁴

De BVLL is van mening dat veilig, beperkt en gecontroleerd gebruik van lachgas wel degelijk mogelijk is en niet noodzakelijkerwijs gevaar voor de volksgezondheid hoeft op te leveren. Daarbij verwijzen wij naar het RIVM rapport uit 2016⁵ en naar recent onderzoek van Global Drugs Survey.⁶ De BVLL pleit voor aanvullend onderzoek om de veilige bovengrens opnieuw vast te stellen.

De BVLL is wel van mening dat de grondslag; de motivatie voor bepaling van het risico voor de volksgezondheid, dient te worden aangepakt.

---

¹ CAM, Risicobeoordeling lachgas (2019), <https://www.rivm.nl/documenten/cam-rapport-risicobeoordeling-lachgas>

² Bij consumptie door risico groepen, of mensen, met een functioneel vitamine B12 tekort kan dit volgens het CAM rapport inderdaad tot intoxicaties, zoals tintelingen leiden. Enkel wanneer eenmalig gebruik, *excessief* gebruik betreft, bijvoorbeeld 50 lachgasballonnen op een avond, kan dit tot ernstige gezondheidsschade leiden.

³ CAM, Risicobeoordeling lachgas (2019), 4.1.2 Risico's voor de volksgezondheid

⁴ CAM, Risicobeoordeling lachgas (2019), 4.1.2 Risico's voor de volksgezondheid

⁵ Uit deze beoordeling bleek dat: Bij doorsnee recreatief gebruik van lachgas met minder dan 5 tot 10 lachgasballonnen per gebeurtenis maandelijks worden geen negatieve gezondheidseffecten verwacht. Bij veelvuldig of excessief gebruik worden wel gezondheidseffecten verwacht. RIVM, Beoordeling gezondheidsrisico's lachgas (N2O) (2016)

⁶ Global Drug Survey (GDS) Nitrous Oxide Causes Peripheral Neuropathy in a Dose Dependent Manner Among Recreational Users, Winstock, Adam; SLAM NHS TRust, Ferris, Jason; The University of Queensland, Institute for Social Science Research. Infrequent, episodic users are not at risk (241,566 respondents)

Problematiek

De BVLL herkent zich slechts ten dele in de gestelde problematiek zoals geschetst door VWS & JenV⁷ en signaleert aanvullende punten;

- Het aanbod van lachgas voor recreatief gebruik kent geen beperkingen in volume, lachgas is 24 uur per dag verkrijgbaar (bezorgdiensten) en is voor iedereen, van iedere leeftijd, (te) eenvoudig beschikbaar.
- De BVLL constateert een toename van malafide verkopers, die zich niet bekommeren om de gezondheid van de consument. Er zijn geen restricties voor verkopers.
- Er is geen controle en toezicht op het product, de verkopers, de gebruikers en het gebruik. Met alle nadelige gevolgen van dien.
- Er is een groot gebrek aan informatie (voorlichting) bij potentiële gebruikers of risicogroepen.
- Het ongebreidelde aanbod, het ontbreken van controle en toezicht, alsmede het ontbreken van algemene voorlichting, heeft geleid tot een toename van incidenten/gezondheidsklachten, met als gevolg dat een aantal patiënten onherstelbare neurologische schade heeft opgelopen door excessief gebruik van lachgas.
- Gebruik van lachgas bij deelname aan het verkeer leidt regelmatig tot incidenten.
- Het gebruik van lachgas levert soms lokale overlast op. Het betreft dan met name vervuiling door gebruikte ampullen die in de openbare ruimte worden achtergelaten. Maar de problemen rond de openbare orde (oponthoud van uitgaanspubliek, intimidatie, opstootjes) zoals die worden geschetst door de staatssecretaris van VWS, worden weerlegd in hetzelfde CAM rapport: "De kans dat gebruikers de openbare orde verstoren of daarin problemen veroorzaken is gering tot matig, omdat het gebruik van lachgas niet agressie-verhogend werkt".⁸

Oplossing voor problematiek?

De BVLL is van mening dat het beoogde wetsvoorstel - een totaalverbod op oneigenlijk gebruik van lachgas - geen realistische oplossing biedt voor de problematiek rond lachgas.

- Het product blijft gewoon legaal verkrijgbaar in Nederland voor eigenlijk gebruik. Lachgas zal onder andere voorwendselen worden aangeschaft, ook buiten de Nederlandse grenzen. Het product is in geheel Europa legaal en eenvoudig verkrijgbaar.
- Een verbod zal het gebruik van lachgas niet ontmoedigen. Mogelijk zal zelfs het tegenovergestelde gebeuren.
- De handel zal niet stoppen, maar aan het zicht worden onttrokken. Door het aankondigen van het verbod zien we nu al een grote toename van malafide aanbieders die ondergronds gaan en lachgas aanbieden via zogenaamde bezorgdiensten.
- Excessief en ongewenst gebruik van lachgas door jongeren, bijvoorbeeld jonger dan 18 jaar, wordt niet opgelost met dit verbod. Iedere vorm van controle en toezicht, zoals bijvoorbeeld in de horeca, ontbreekt. Het is zeer waarschijnlijk dat de problematiek rond lachgas zelfs zal verergeren.
- Het gebruik van lachgas in het verkeer is reeds strafbaar. Het gebruik van lachgas is moeilijk vast te stellen, maar dat wordt niet anders door een verbod.
- De APV biedt, naar onze mening vooralsnog voldoende mogelijkheden om overlast tegen te gaan. Wij begrijpen dat handhaving eenvoudiger zal worden door dit verbod. Handhaving tegen

---

⁷ Kamerbrief over Integrale aanpak lachgas, 09-12-2019

⁸ CAM, Risicobeoordeling lachgas (2019), 4.1.3 Risico's voor de openbare orde en veiligheid

overlast van het gebruik van lachgas op straat wordt als lastig ervaren, omdat sprake moet zijn van heterdaad.

Concluderend biedt het wetsvoorstel meer handvaten voor handhaving, maar is het onzes inziens vooral een vorm van symboolpolitiek om de schijn van legitimering van de recreatieve lachgasmarkt tegen te gaan en mede bedoeld om aan te geven dat het gebruik van lachgas niet geheel onschuldig is. Wij zien dit echter niet als oplossing voor de ontstane problematiek rond lachgas.

Andere mogelijkheden

De BVLL is voorstander van strengere regelgeving door middel van regulering en betere handhaving, waarmee een meer realistische oplossing wordt geboden voor de problematiek rond lachgas en de volksgezondheid beter wordt beschermd. De BVLL ziet een aantal mogelijkheden:

- De BVLL is voorstander van gecontroleerd(e) verkoop, gebruik en toezicht. Zo kunnen risicogroepen en minderjarigen worden uitgesloten en kan adequate persoonlijke voorlichting worden gegeven.
- De BVLL pleit voor een leeftijdsgrens voor de verkoop van recreatief lachgas(18+).
- De BVLL is tegen verkoop van cilinders aan consumenten, alsmede van verkoop van patronen voor oneigenlijk gebruik. De BVLL is voorstander van een kleinere verpakkingseenheid voor consumenten, gelijk aan de RIVM richtlijn voor veilig gebruik; vijf tot tien lachgasballonnen per gebeurtenis, (max 0,3 liter) wat gelijk staat aan 225 gram zuiver medisch N₂O. Op deze verpakkingen zal statiegeld worden geheven om overlast van vervuiling tegen te gaan.
- De BVLL is eveneens voorstander van het terugdringen van de grote beschikbaarheid en het ongebreidelde gebruik van lachgas. De verkoop zal enkel verlopen via geregistreerde verkooppunten, met vaste openingstijden die moeten voldoen aan diverse criteria. Er wordt niet meer dan één verpakkingseenheid per persoon verkocht.
- De BVLL is voorstander van gecontroleerd gebruik en toezicht. Om overlast van verkoop en gebruik in de openbare ruimte tegen te gaan pleiten we voor verkoop en gebruik in een gecontroleerde omgeving. Dit biedt meer mogelijkheden voor effectief toezicht en veilig gebruik. Zo kunnen risicogroepen en minderjarigen worden uitgesloten en kan adequate persoonlijke voorlichting worden gegeven.
- De BVLL is eveneens een voorstander van voorlichting en het nemen van preventiemaatregelen, maar gaat liever een stap verder. Naast een op potentiële gebruikers gerichte campagne, geloven we in persoonlijke, directe voorlichting en toezicht op verkoop en gebruik. Verkopers dienen verplicht een training of opleiding te volgen, vergelijkbaar met de Sociale Hygiëne voor de horeca (SHV).
- Ook is de BVLL voornemens op alle productverpakkingen en bij alle verkooppunten waarschuwingsteksten en voorlichtingsteksten te plaatsen. Verkopers worden verplicht om deze teksten ook op hun website te plaatsen.